کلاس کنکور

مشاوره

جزوه و کتاب

اولین

موسسه

کنکوری

کشور

با کادر

رتبه های

تک رقمی

و دو رقمی

آکادمی کنکور

دانشگاه تهرانی ها

آدرس:

تهران-میدان انقلاب- ابتدای خیابان آزادی

خیابان نوفلاح – جنب ایستگاه اتوبوس های انقلاب –

پلاک ۶۲

شماره تلفن :

۰۲۱-۶۶۱۲۵۵۲۴

۰۲۱-۶۶۱۲۵۴۴۸

برای رتبه برتر شدن باید از رتبه برتر ها یاری خواست

Daneshgahtehraniha.com

ادبیات حماسی

حماسه در لغت: دلاوری و شجاعت

حماسه در اصطلاح: داستانی با زمینه‌ی قومی و ملی که حوادث خارق العاده در آن جریان دارد.

چهار زمینه‌ی حماسه:

۱- زمینه‌ی داستانی: می‌توان حماسه را مجموعه‌ای از حوادث دانست.

۲- زمینه‌ی قهرمانی:

- بیشترین بخش حماسه را اشخاص و حوادث تشکیل می‌دهند.
- وظیفه‌ی شاعر حماسی آن است که تصویرساز انسان‌هایی باشد که از نظر نیروی مادی و معنوی ممتازند.
- قهرمانان حماسه، قهرمانان ملی هستند. مانند رستم در شاهنامه‌ی فردوسی

۳- زمینه‌ی ملی:

- این حوادث قهرمانی به منزله‌ی تاریخ خیالی یک ملت است.
- در بستری از واقعیات جریان دارند.
- واقعیاتی که ویژگی‌های اخلاقی نظام اجتماعی ، زندگی سیاسی و عقاید آن جامعه را در مسائل فکری و مذهبی دربرمی‌گیرد.
- شاهنامه نیز تصویری است از جامعه‌ی ایرانی در جزئی‌ترین ویژگی‌های حیاتی مردم آن.

۴- زمینه‌ی خرق عادت:

- جریان یافتن حوادثی است که با منطق و تجربه‌ی علمی سازگاری ندارد.
- در هر حماسه‌ای رویدادهای غیرطبیعی و برون از نظام عادت دیده می‌شود که تنها از رهگذر عقاید دینی عصر خود توجیه‌پذیر هستند.
- هر ملتی، عقاید ماورای طبیعی خود را به عنوان عاملی شگفت‌آور، در حماسه‌ی خویش به کار می‌گیرد.
- در شاهنامه وجود سیمرغ، دیو سپید، رویین‌تن بودن اسفندیار، عمر هزارساله‌ی زال و ... عناصر و پدیده‌هایی هستند که هم‌چون رشته‌هایی استوار زمینه‌ی تخیلی حماسه را تقویت می‌کنند.

در ادبیات فارسی اصطلاح حماسه بیشتر برای شعر به کارگرفته می‌شود. زیرا دو عامل وزن و آهنگ که اجزای جدایی ناپذیر منظومه‌های حماسی هستند، تنها در شعر یافت می‌شوند.

در منابع قدیم از شاهنامه‌های منثور یاد شده که نمونه‌هایی از آثار حماسی و پهلوانی هستند و جنبه‌ی ملی و تاریخی و مذهبی دارند:

۱- شاهنامه‌ی منثور ابوالمؤید بلخی ۲- شاهنامه‌ی ابومنصوری

ادبیات غنایی

موضوع	قرن	شاعران
شروع شعر عاشقانه	چهارم	-
رشد و باروری شعر عاشقانه	-	تغزلات زیبای رودکی و شهید بلخی و رابعه بنت کعب
کمال شعر عاشقانه(تغزل)	پنجم	فرخی
راهیابی عرفان و اصطلاحات صوفیه در غزل	ششم	پیش‌گامی سنایی
منظومه‌ی عاشقانه	پنجم	عنصری، فخرالدین اسعد گرگانی و عیوقی
کمال منظومه‌ی عاشقانه	ششم	نظامی

- داستان‌های عاشقانه را در ادب فارسی می‌توان با شعر نمایشی در ادب اروپا برابر دانست.

- منظومه‌های بلند انسانی و عرفانی چون منطق‌الطیر عطار و مثنوی مولانا با بیانی تمثیلی صدرنشین آثار بزرگ جاویدان جهان
- پس از مشروطه و به‌خصوص با ظهور شعر نو تقریباً تمامی آثار شعری معاصران ما در صورتی که مصداق کامل شعر حماسی یا تعلیمی نباشند نمونه‌هایی از شعر غنایی هستند.

نویسنده یا شاعر	قرن	توضیحات
رابعه بنت کعب	چهارم	۱- معاصر سامانیان۲- از نخستین زنان شاعر پارسی‌گوی ۳- هم‌روزگار با رودکی
ابوالحسن علی بن عثمان جلابی هجویری	پنجم	کشف‌المحجوب(۱- از جمله معتبرترین کتاب‌های فارسی در تصوف۲- دوره‌ی سامانی ۳- نثر روان ،سلیس و پخته)
نظامی	ششم	منظومه‌ی خسرو و شیرین
فرامرز بن خداداد ارجانی	ششم یا هفتم	اثر: سمک عیار
سنایی	ششم	کارنامه‌ی بلخ، سیرالعباد الی المعاد، حدیقةالحقیقه
محمد بن منور (نواده‌ی ابوسعید ابوالخیر)	هفتم	«اسرارالتوحید فی مقامات الشیخ ابی سعید» ۱- در احوال جد خود(احوال و کرامات) نوشته است. ۲- در سه باب است. ۳- نمونه‌ای از شرح حال‌نویسی
مولوی	هفتم	آثار: مثنوی معنوی، فیه مافیه، دیوان شمس، مجالس سبعه، مکاتیب سرآغاز مثنوی: نی‌نامه نامیده می‌شود.
فخرالدین عراقی	هفتم	اثر: لمعات
عبداللطیف طسوجی	معاصر	هزار و یک شب
عبدالله مستوفی	معاصر	شرح زندگانی من
دکتر محمدعلی اسلامی ندوشن	معاصر	روزها
محمدرضا حکیمی	معاصر	آثار: ادبیات و تعهد در اسلام و الحیاة ۱- از نویسندگان خوش‌قلم ۲- نوشته‌هایش در زمینه‌ی مسائل دینی و اعتقادی ۳- ویژگی نثر او: کاربرد تشبیهات زیبا، تشبیهات گسترده و استفاده از جلوه‌های طبیعی
علامه سید محمد حسین طباطبایی	معاصر	آثار: تفسیر ارزشمند المیزان و اصول فلسفه و روش رئالیسم ۱- خطی خوش داشت ۲- اشعار عرفانی می‌سرود.
حضرت امام خمینی	معاصر	چهل حدیث
ایرج میرزا	معاصر	قطعه‌ی «قلب مادر» که ترجمه‌ای از یک قطعه‌ی آلمانی است. ۱- زبان چالاک و بیان گرم و زنده و پویا ۲- استفاده از گفتار ساده‌ی روزانه‌ی مردم و تعبیرات آن‌ها

مناظره‌ی خسرو با فرهاد

۱- منظومه‌ی «خسرو و شیرین» سروده‌ی نظامی است.
۲- بارها مورد تقلید شاعران پس از نظامی قرار گرفته است.
۳- امیرخسرو دهلوی و وحشی بافقی از مشهورترین مقلدان این منظومه‌اند.
۴- مناظره‌ی خسرو با فرهاد از زیباترین بخش های این منظومه است.
۵- خسرو مظهر غرور و فرهاد نمونه‌ی خاکساری و پاک‌بازی است.
۶- سرانجام مناظره عجز و ناتوانی خسرو از مناظره و پرسیدن است.
۷- کاربرد شیوه‌ی مناظره یا سؤال و جواب در ادبیات فارسی سابقه‌ای طولانی دارد.
۸- در شعر فارسی اسدی توسی را مبتکر فن مناظره دانسته‌اند.
۹- استادانه‌ترین نمونه‌های معاصر مناظره، مناظرات زیبا و آموزنده‌ی پروین اعتصامی است.

حسب حال

از نوشته‌های خواندنی و صمیمی هر زبان، خاطرات و یادداشت‌هایی است که گاه اشخاص در گزارش و احوال خود می‌نویسند. این نوشته‌ها که سرشار از نکات و لطایف تاریخی، اجتماعی، سیاسی و ادبی است،« حسب حال» نامیده می‌شود.

نمونه‌های حسب حال در زبان فارسی

نام اثر	مؤلف
المنقذ من الضلال	امام محمد غزالی
بدایع‌الوقایع	محمود واصفی
حیات یحیی	حاج میرزا یحیی دولت‌آبادی
روزها	دکتر محمد علی اسلامی ندوشن
از پاریز تا پاریس	دکتر باستانی پاریزی
شرح زندگانی من	عبدالله مستوفی

نمونه‌های برجسته‌ی جهانی حسب حال

نام اثر	مؤلف
الایام	دکتر طه حسین
دانشگاه‌های من	ماکسیم گورکی

زندگی‌نامه

گروهی دیگر از نوشته‌ها که از منابع باارزش تحقیق به حساب می‌آیند. این گونه کتاب‌ها که درباره‌ی مشاهیر دین و دانش و ادب است، زندگی‌نامه(بیوگرافی) خوانده می‌شود و برحسب محتوا انواعی دارد:

انواع زندگی‌نامه	آثار
«سیره» و «مغازی»که گزارش زندگی و جنگ‌های پیامبر اسلام(ص) است.	سیرهٔ رسول‌الله از قاضی ابرقو سیرت رسول‌الله از دکتر عباس زریاب خویی
شرح حال ائمه و بزرگان دین	زندگانی علی بن الحسین (ع) از دکتر سید جعفر شهیدی و قصص‌العلمای تنکابنی
شرح حال انبیای الهی	قصص‌الانبیای ابواسحاق نیشابوری
کتب تذکره که شرح و ترجمه‌ی احوال مشایخ صوفیه یا شعر است.	تذکرةالاولیای عطار، تذکره‌ی لباب‌الالباب محمد عوفی، تذکرةالشعرای دولتشاه سمرقندی

زنگی‌نامه‌ی برخی مشاهیر

زندگی‌نامه	درباره‌ی ...	نویسنده
پله‌پله تا ملاقات خدا	شرح حال مولانا	عبدالحسن زرین‌کوب
پیر گنجه در جست‌وجوی ناکجاآباد	شرح حال نظامی	عبدالحسن زرین‌کوب
فرار از مدرسه	شرح حال امام محمد غزالی	عبدالحسن زرین‌کوب
غزالی‌نامه	شرح حال امام محمد غزالی	–